

מנה בנתן

שינוי הדף היומי בדוך קצרו

לע"נ הגה"צ רבי אריה ליב בן רבי חיים זאב פינקל זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 30 פרשת דברים תש"פ

שבת קמב-קמח

רב חייא בר אשי אומר בשם רב שבמעוה שעל הכר מותר לנער רק בשכח אך לא במניח שנעשה בסיס ור' יוחנן אומר שזה רק בצריך לגופו ובצריך למקומו מותר לטלטל את הכר כשהם עליו.

ר' אושעיא מתיר להניח ככר או תינוק על ארנק ששכחו בחצר וכן הדין אם שכח לבינה בחצר, וכן אמר ר' יהודה בר שילא בשם ר' אסי שפעם שכחו דסקיא עם מעוה ברה"ר ור' יוחנן אמר הניחו עליה ככר או תינוק וטלטלו אותה, ומר זוטרא אמר שהתירו כך רק בשכח ולא במניח, ורב אשי אוסר גם בשכח, והתירו ככר או תינוק רק לקחת מת, אביי היה מניח תרווד על עומרים לטלטלם, ורבא הניח סכין על בן יונה לטלטלו ואמר רב יוסף שהם חושבים שהם חריפים, הרי התירו רק בשכח ולא לכתחילה, ואמר אביי אם לא שאני אדם חשוב לא הייתי צריך תרווד כי בכל מקרה העומרים אינם מוקצה שראויים לשכב עליהם אנשים רגילים, ורבא אמר אם לא הייתי אדם חשוב היה ראוי לאכול את הכר יונה באומצא ללא מליחה, ומשמע שבלי זה רבא לא היה מתיר לטלטל מה שראוי רק לכלבים כדעת ר' יהודה שבי"ט אין לטלטל מה שראוי לכלבים, ומה שאמר ביו"ט למשרתו שיצלה לו ברוזו ויתן את המעים לחתול,

דף קמג כיון שהמעים מסריחים אם ישארו, דעתו מאתמול לתת לחתול, וכן אמר רבא שאשה לא תכנס לאוצר עצים לקחת אוד וכן אוד שנשבר לא יסיק ביו"ט כדעת ר' יהודה שמוסיקים בכלים ולא בשברי כלים.

משנה לב"ש מעבירים עצמות וקליפות מהשולחן ולב"ה יסלק וינער את כל הטבלא, ומותר להעביר מהשולחן פיוררים פחות מכזית וכן שער של אפונים ועדשים כי הם ראויים לבהמה, מותר לטלטל ספוג כשיש לו בית אחיזה ומעור ולא יבא לסחטו, ואסור לטלטל בלי בית אחיזה ולחכמים מותר גם בלי בית אחיזה, ואינו מקבל טומאה. **גמרא** ר"ג אומר שב"ש וב"ה לא נחלקו בזה אלא ר' יהודה הוא האוסר ור"ש מתיר.

המשנה אמרה שצריך להעביר פיוררים פחות מכזית, כדעת ר' יוחנן שאסור לאבד ביד גם פחות מכזית.

לכאורה מותר לטלטל שיער כדעת ר"ש שמתיר מוקצה, ודין ספוג הוא כר' יהודה שאוסר דבר שאין מתכוון ויתכן שבספוג גם ר"ש יאסור כדברי אביי ורבא שר"ש מודה כשזה פסיק רישא של סחיטה.

גרעיני תמרים מרומי מותר לטלטלם אגב אמם שנותנים ממנה לבהמה, ושל פרסיים שהם חשובים ולא נותנים לבהמה אסור לטלטלם שאין ראויים אגב אמם ושמואל טלטלם אגב פת, שהוא סובר שמותר לאדם לעשות צרכיו בפת, רבה טלטלם אגב ספל מים, רב הונא בר רב יהושע עשאם כגרף של רעי וכך טלטלם, ורב אשי חולק שלא עושים גרף של רעי לכתחילה, רב ששת זרקם בלשונו מעבר לשולחן, ורב פפא זרקם אחורי המטה וכן עשה ר' זכריה בן אבקולס.

עמוד ב פרק חבית

משנה מותר להציל מזון ג' סעודות מחבית שנשברה, ויכול לומר לאחרים בואו והצילו לכם אך לא יספוג, אין סוחטין פירות כדי להוציא מהם משקים וכשיצאו מעצמם אסורים, ור' יהודה אומר שמה שיצא מותר עבור אוכל ואסור למשקים, חלות דבש שרוסקו מע"ש ויצא מעצמו אסורים ור"א מתיר. **גמרא** לא יספוג ביין ולא יטפח בשמן שידבק בידו שזה כדרך חול. ושנו בבבביתא שאם התפזרו פירות בחצר מותר ללקט אחד אחד בידו אך לא לתוך הסל והקופה, שלא יהיה כדרך חול.

רב יהודה אומר בשם שמואל שר' יהודה מודה לחכמים בזיתים וענבים שעומדים לסחיטה ונותן דעתו על המשקה. ועולא אמר

דף קמב בתינוק שמתגעגע על אביו יהיה מותר גם דינר, אך קשה שרבא אסר דינר, ויש לחלק שאבן אם תיפול האב לא רימנה אך דינר אם יפול ירימנו, וכן כתוב בבבביתא שהמוציא בגדים המקופלים על כתפו וכן סנדליו וטבעותיו בידו חייב ואם לבוש בהם פטור, ואם הוציא אדם את בגדיו עליו וסנדליו ברגליו וטבעותיו בידיו פטור, ואם הוציאם כמו שהן חייב.

לא אומרים במשנה שהכלכלה תהיה בסיס לדבר האסור, ורבה בר חנה אומר בשם ר' יוחנן שמדובר שהכלכלה מלאה פירות, ולא אומרים שיזרקו את הפירות עם האבן ויקח הפירות בידיו שמדובר כדברי ר' אלעי בשם רב בפירות שיתלכלכו, ולא אומרים שינער האבן בתוך הכלכלה ואז יזרוק האבן, כדברי רב חייא בר אשי בשם רבא שמדובר שיש חור בכלכלה והאבן היא דופן לכלכלה.

רב חסדא אומר שאסרו לטלטל תרומה טהורה עם טמאה רק בשהטהורה למטה והטמאה למעלה ואז ראוי לקחת הטהורה בקלות ללא מגע עם הטמאה שהיא מוקצה, אך אם טמאה למעלה שאין יכול לקחת הטהורה ללא נייעור לכן יכול לקחת גם את הטמאה ולא אומרים שישפוך הכל כדברי רב שמדובר בפירות המתלכלכים, והבבביתא שאומרת שמטלטלין טמאה עם טהורה בין טמאה למעלה בין טמאה למטה, יעמיד רב חסדא שאסור לצורך מקומו והמשנה התירה לצורך גופו, ורבא מדייק שכתוב בסיפא במשנה שמעוה שעל הכר מנער הכר והם נופלות, ור' יוחנן העמיד בסיפא שהוא לצורך גופו אך לצורך מקומו מותר לטלטל כשהמעוה על הכר, וא"כ גם ברישא מדובר לצורך גופו.

ר' יהודה מתיר להעלות את המדומע ולדעתו זה לא תיקון שהוא סובר כר"א שהתרומה מונחת בעין שר"א אמר שהסאה שהעלו מדמעת כתרומה ודאית, ולחכמים הדימוע הוא רק לפי חשבון אך יתכן שר"א אמר רק לחומרא ולא להקל שהעלאת המדומע לא נקרא תיקון, אך ניתן לומר שר' יהודה סובר כר"ש שכתוב במשנה שאם סאה תרומה נפלה לחולין ולא הספיק להעלותה עד שנפלה סאה נוספת אסורה ור"ש מתיר, אך יתכן שמחלוקתם היא שלת"ק זה כאילו נפל הראשון לחמישים נגדו יכן השני, ואי אפשר להעלות דימוע כזה, ור"ש סובר שהראשונה בטלה בק' והשניה התבטלה במאה ואחד, ואין לומר שר' יהודה סובר כר"ש בן אלעזר שבדמאי מועיל נותן צנינו בצד זה ואוכל בצד אחר ולכן זה לא תיקון, **עמוד ב** שהרי באותה בבבביתא נחלק ר' יהודה על ר"ש בן אלעזר, אך ניתן שר' יהודה הולך לדעת ר"ש בן אלעזר שמועיל נותן ענינו והוא מקל יותר שגם להעלות לא נקרא תיקון.

משנה אבן שעל חבית מטה החבית על צדה והאבן נופלת ואם היא בין החביות יגביה את החבית ואז יטה על צדה והאבן תיפול, מעוה שעל כר מנער את הכר והם נופלות היתה צואת צופות על הכר מותר לקנח בסמרטוט, ובשל עור מותר לתת מים עד שיכלה. **גמרא** רב הונא אומר בשם רב שמטה חבית רק בשכח אבן ואם הניחה נעשית בסיס ואסור.

רבה בר בר חנה אומר בשם ר' יוחנן שמשנתינו כדעת רשב"ג שכשיש אסור והיתר טורחים בהתר ולא באיסור שנחלקו בבורר קטנית ביו"ט שלב"ש בורר האוכל ולב"ה בורר כדרכו בתמחוי, ורשב"ג אומר שדוקא כשהאוכל מרובה על הפסולת ואם הפסולת מרובה לכו"ע בורר את האוכל, ואין לומר שאצלינו האוכל מרובה כיון שאין יכול לקחת היין רק יקח האבן וזה בפסולת מרובה.

שנו בבבביתא שר' יוסי אומר שאם החבית מונחת באוצר או שיש כלי זכוכית תחתיה יכול להגביה למקום אחר ולהטותה להפיל המעוה, ואז נוטל מה שצריך לו ומחזיר למקומה.

בשם רב שר' יהודה מתיר גם בזיתים וענבים ורבה אומר בשם רב יהודה בשם שמואל שר' יהודה מודה בזיתים וענבים ורבנן מודים לר' יהודה בשאר פירות, ור' ירמיה שאל א"כ במה כן חלקו, אמר לו ר' אבא לך תמצא, ור"נ בר יצחק אומר שנחלקו בתותים ורימונים שכתוב בברייתא זיתים שמשך מהם שמן וענבים שמשך מהם יין והכניס לאוכל או משקה אסור היוצא מהם, ואם משך מתותים ורימונים משקה אם הכניס לאוכל מותר ואם למשקה או לסתם אסור לדעת ר' יהודה, ולחכמים אסור אף לאוכלים ויש משנה שחלב האשה מטמא אף שלא לרצון ושל בהמה רק לרצון ור"ע אמר שאם חלב אשה שראוי רק לקטנים מטמא גם שלא לרצון ק"ו שחלב בהמה שראוי אף לגדולים יטמא אף שלא לרצון, אמרו לו שיש לחלק שבאשה דם מכתה טמא לכן חלבה יטמא אך של בהמה שדם מכתה טהור

דף קמד גם חלבה טהור לרצון, ור"ע אמר שהוא מחמיר יותר בחלב, שהחולב לרפואה טמא ואילו מקיז דם לרפואה טהור, אמרו לו שסלי זיתים וענבים יוכיחו שנטמאים רק משקים היוצאים לרצון ולא מה שאינו לרצון, ויש לדייק שלרצון הוא מה שרוצה בו ושלא לרצון הוא בסתם, ואם זיתים וענבים שלא לרצון לא נחשבים אף שהם עשויים לסחיטה ק"ו שתותים ורימונים לא יחשבו כשאינו רוצה, וכאן ר' יהודה החמיר בסתם, ויש לפרש במשנה שגם סתמא נחשב רצון, ושלא לרצון הוא כשאמר להדיא שאינו רוצה, ועוד יש לחלק סלי זיתים וענבים קלים יותר כיון שהם הולכים לאיבוד ומפקירם. ומצאנו שרבנן מודים לר' יהודה בשאר פירות ששינו בברייתא שסוחטים **עמוד ב** בפירות פגעים עוזרדים ופרישים אך לא ברימונים ובבית מנשיא בר מנחם היו סוחטים רימונים, ואין לומר שזה רק לר' יהודה כי גם ר' יהודה לא התיר לכתחילה אלא רק מה שיצא, אלא שאינם בני סחיטה ומותר גם לרבנן, ור"נ פוסק כמותם שאסור לסחוט ברימונים, ורבא שאל אותו האם מנשיא הוא תנא ואין לומר שיש תנא שסובר כמותם והלכה כמותו, אך קשה וכי הם רוב העולם כמו ששינו שר"א אסר קוצים בכרם ולרבנן אוסר רק דבר שמשאירים כך, ורב חנינא מבאר בדעת ר"א שבארץ ערב מקימים קוצים עבור הגמלים, אך יש לחלק שערב הוא מקום, אך בית מנשיא הוא אדם אחד ובטלה דעתו, ויש לומר שר"נ אסר כרב חסדא שאומר שהסוחט תרד ונתן במקוה פסלו בשינוי מראה אף שאינו בן סחיטה אלא כיון שהחשיבם נחשבים משקה וכן ברימונים, ורב פפא דוחה שזה פוסל את המקוה בגלל שזה דבר שלא עושים ממנו מקוה לכתחילה ופוסל בשינוי מראה ובמשנה שכתוב נפל למקוה ייין או מוחל ושינה המראה פסול, אביי אומר שר' יעקב סובר שמוחל הוא משקה ומה שאמרו שמוחל היוצא מהזית בתחילה טהור כי אינו רוצה בקיומו ולר"ש אינו משקה, ומה שאמרו שמוחל היוצא מעקל בית הבד טמא כי יש בו צחצוחי שמן ונחלקו ר"ש ור' יעקב במוחל שיוצא מהזיתים אחר ששהו בכלי והתחממו, ורבא אומר שהמשנה סוברת שמוחל הוא דבר שאין עושים ממנו מקוה לכתחילה ולכן פוסל המקוה בשינוי מראה.

שמואל מתיר לסחוט אשכול ענבים לתוך קדרה, אך לא לקערה, ויש שתמכו בזה למשקה, ורב חסדא אומר שלדבריו מותר לחלוב עז לתוך קדרה שמשקה הבא לאוכל הוא כאוכל, ורמי בר חמא מקשה ששינוי שזב שחלב עז החלב טמא ובמה היה הכשר, ור' יוחנן מבאר שהיה הכשר בטיפה הראשונה שמלוכלכת על הדד שאינה ראויה לאוכל,

דף קמה ורבינא מקשה ששינוי שטמא מת שסחט זיתים וענבים כביצה בדיוק טמא ומשמע שיותר מביצה טמא, וקשה לרב חסדא במה היה הכשר, ורבינא מבאר שמדובר בסוחט לקערה, ר' ירמיה תולה את זה במחלוקת תנאים שלת"ק המחליק בענבים לא הוכשר ולר' יהודה הוכשר, שהבא לאוכל אינו כאוכל, ולת"ק הוא כאוכל, ורב פפא אומר שלכו"ע אינו כאוכל ונחלקו אם משקה שהולך לאיבוד נחשב משקה להכשיר כמו שנחלקו במפצע בזיתים בידים טמאות הוכשר ואם רוצה לספות בהם מלח לא הוכשר ואם רוצה לבדוק אם זיתיו הגיעו לזמן מסיק לת"ק לא הוכשר ולר' יהודה הוכשר, ולכאורה נחלקו שלר' יהודה משקה ההולך לאיבוד הוא משקה להכשיר ולת"ק

בשם רב שר' יהודה מתיר גם בזיתים וענבים ורבה אומר בשם רב יהודה בשם שמואל שר' יהודה מודה בזיתים וענבים ורבנן מודים לר' יהודה בשאר פירות, ור' ירמיה שאל א"כ במה כן חלקו, אמר לו ר' אבא לך תמצא, ור"נ בר יצחק אומר שנחלקו בתותים ורימונים שכתוב בברייתא זיתים שמשך מהם שמן וענבים שמשך מהם יין והכניס לאוכל או משקה אסור היוצא מהם, ואם משך מתותים ורימונים משקה אם הכניס לאוכל מותר ואם למשקה או לסתם אסור לדעת ר' יהודה, ולחכמים אסור אף לאוכלים ויש משנה שחלב האשה מטמא אף שלא לרצון ושל בהמה רק לרצון ור"ע אמר שאם חלב אשה שראוי רק לקטנים מטמא גם שלא לרצון ק"ו שחלב בהמה שראוי אף לגדולים יטמא אף שלא לרצון, אמרו לו שיש לחלק שבאשה דם מכתה טמא לכן חלבה יטמא אך של בהמה שדם מכתה טהור

דף קמד גם חלבה טהור לרצון, ור"ע אמר שהוא מחמיר יותר בחלב, שהחולב לרפואה טמא ואילו מקיז דם לרפואה טהור, אמרו לו שסלי זיתים וענבים יוכיחו שנטמאים רק משקים היוצאים לרצון ולא מה שאינו לרצון, ויש לדייק שלרצון הוא מה שרוצה בו ושלא לרצון הוא בסתם, ואם זיתים וענבים שלא לרצון לא נחשבים אף שהם עשויים לסחיטה ק"ו שתותים ורימונים לא יחשבו כשאינו רוצה, וכאן ר' יהודה החמיר בסתם, ויש לפרש במשנה שגם סתמא נחשב רצון, ושלא לרצון הוא כשאמר להדיא שאינו רוצה, ועוד יש לחלק סלי זיתים וענבים קלים יותר כיון שהם הולכים לאיבוד ומפקירם. ומצאנו שרבנן מודים לר' יהודה בשאר פירות ששינו בברייתא שסוחטים **עמוד ב** בפירות פגעים עוזרדים ופרישים אך לא ברימונים ובבית מנשיא בר מנחם היו סוחטים רימונים, ואין לומר שזה רק לר' יהודה כי גם ר' יהודה לא התיר לכתחילה אלא רק מה שיצא, אלא שאינם בני סחיטה ומותר גם לרבנן, ור"נ פוסק כמותם שאסור לסחוט ברימונים, ורבא שאל אותו האם מנשיא הוא תנא ואין לומר שיש תנא שסובר כמותם והלכה כמותו, אך קשה וכי הם רוב העולם כמו ששינו שר"א אסר קוצים בכרם ולרבנן אוסר רק דבר שמשאירים כך, ורב חנינא מבאר בדעת ר"א שבארץ ערב מקימים קוצים עבור הגמלים, אך יש לחלק שערב הוא מקום, אך בית מנשיא הוא אדם אחד ובטלה דעתו, ויש לומר שר"נ אסר כרב חסדא שאומר שהסוחט תרד ונתן במקוה פסלו בשינוי מראה אף שאינו בן סחיטה אלא כיון שהחשיבם נחשבים משקה וכן ברימונים, ורב פפא דוחה שזה פוסל את המקוה בגלל שזה דבר שלא עושים ממנו מקוה לכתחילה ופוסל בשינוי מראה ובמשנה שכתוב נפל למקוה ייין או מוחל ושינה המראה פסול, אביי אומר שר' יעקב סובר שמוחל הוא משקה ומה שאמרו שמוחל היוצא מהזית בתחילה טהור כי אינו רוצה בקיומו ולר"ש אינו משקה, ומה שאמרו שמוחל היוצא מעקל בית הבד טמא כי יש בו צחצוחי שמן ונחלקו ר"ש ור' יעקב במוחל שיוצא מהזיתים אחר ששהו בכלי והתחממו, ורבא אומר שהמשנה סוברת שמוחל הוא דבר שאין עושים ממנו מקוה לכתחילה ולכן פוסל המקוה בשינוי מראה.

שמואל מתיר לסחוט אשכול ענבים לתוך קדרה, אך לא לקערה, ויש שתמכו בזה למשקה, ורב חסדא אומר שלדבריו מותר לחלוב עז לתוך קדרה שמשקה הבא לאוכל הוא כאוכל, ורמי בר חמא מקשה ששינוי שזב שחלב עז החלב טמא ובמה היה הכשר, ור' יוחנן מבאר שהיה הכשר בטיפה הראשונה שמלוכלכת על הדד שאינה ראויה לאוכל,

דף קמה ורבינא מקשה ששינוי שטמא מת שסחט זיתים וענבים כביצה בדיוק טמא ומשמע שיותר מביצה טמא, וקשה לרב חסדא במה היה הכשר, ורבינא מבאר שמדובר בסוחט לקערה, ר' ירמיה תולה את זה במחלוקת תנאים שלת"ק המחליק בענבים לא הוכשר ולר' יהודה הוכשר, שהבא לאוכל אינו כאוכל, ולת"ק הוא כאוכל, ורב פפא אומר שלכו"ע אינו כאוכל ונחלקו אם משקה שהולך לאיבוד נחשב משקה להכשיר כמו שנחלקו במפצע בזיתים בידים טמאות הוכשר ואם רוצה לספות בהם מלח לא הוכשר ואם רוצה לבדוק אם זיתיו הגיעו לזמן מסיק לת"ק לא הוכשר ולר' יהודה הוכשר, ולכאורה נחלקו שלר' יהודה משקה ההולך לאיבוד הוא משקה להכשיר ולת"ק

בשם רב שר' יהודה מתיר גם בזיתים וענבים ורבה אומר בשם רב יהודה בשם שמואל שר' יהודה מודה בזיתים וענבים ורבנן מודים לר' יהודה בשאר פירות, ור' ירמיה שאל א"כ במה כן חלקו, אמר לו ר' אבא לך תמצא, ור"נ בר יצחק אומר שנחלקו בתותים ורימונים שכתוב בברייתא זיתים שמשך מהם שמן וענבים שמשך מהם יין והכניס לאוכל או משקה אסור היוצא מהם, ואם משך מתותים ורימונים משקה אם הכניס לאוכל מותר ואם למשקה או לסתם אסור לדעת ר' יהודה, ולחכמים אסור אף לאוכלים ויש משנה שחלב האשה מטמא אף שלא לרצון ושל בהמה רק לרצון ור"ע אמר שאם חלב אשה שראוי רק לקטנים מטמא גם שלא לרצון ק"ו שחלב בהמה שראוי אף לגדולים יטמא אף שלא לרצון, אמרו לו שיש לחלק שבאשה דם מכתה טמא לכן חלבה יטמא אך של בהמה שדם מכתה טהור

רב יוסף שנה שהפסוק הבאים ירש יעקב יציץ ופרח ישראל נאמר על ת"ח שבכל שעושים יציץ ופרחים לתורה, ועכו"ם מזוהמים שלא עמדו על הר סיני,

דף קמו שכשבא נחש על חוה הוא הטיל בה זוהמא, ולישראל פסקה הזוהמא במתן תורה אך לעכו"ם לא ואמר רב אשי שגם הגרים שלא עמדו על הר סיני מזלם היה, כמו שכתוב ואת אשר איננו פה עמנו היום, ור' אבא בר כהנא אמר שהזוהמא פסקה קודם מתן תורה אחר ג' דורות של האבות שלאברהם נולד ישמעאל וליצחק נולד עשו וליעקב נולדו י"ב שבטים שהם ללא דופי.

משנה מותר לשבור חבית כדי לאכול ממנה גרוגרות, אך לא יתכוון לעשות כלי ולר' יהודה אין לנקב מגופת חבית וחכמים מתירים, ואין לנקב חבית מהצד ולא לסתום נקב עם שעה שזה ממרח ור' יוחנן בן זכאי אמר שהוא חושש בזה לחיוב חטאת. **גמרא** ר' אושעיא מתיר לשבור חבית רק כשהגרוגרות דרוסות יחד ולא כשהם מפורדות, ומה שרשב"ג מתיר לשבור ראש חבית יין בסיף ולתת לאורחים וזה מפורד, זה לרבנן והמשנה כר' נחמיה, ולא העמידו במשנה כרבנן ובמפורדות שהמשנה כתבה גרוגרות ולא פירות משמע דוקא בדרוסות כדרך גרוגרות. **בבביתא** אחת כתוב שחותרות של גרוגרות ותמרים מותר להתיר לשבור ולחתוך, ויש בבביתא נוספת שרק מתיר אך לא שובר וחותר והיא כר' נחמיה שאומר שאפילו תרווד טלית וסכין ניטלים רק לצורך השימוש בהם.

שאלו את רב ששת אם מותר לנקוב חור בחבית בשבת ברומח אם זה כוונה לפתח ואסור, או שרק נוקבה בעין יפה, ואמר שאסור, ומה שרשב"ג התיר להתיר ראשה בסוף שזה ודאי כוונתו לעין יפה אך כאן אם היה מתכוון לעין יפה יפתח למעלה.

רב הונא אומר שמחלוקת ר' יהודה ורבנן בנקיבת מגופה היא רק למעלה, ומהצד גם ר' יהודה אוסר ולכן ממשיכה המשנה שלא יקבנה מצדה, ורב חסדא סובר שנחלקו מהצד ועל גבה מותר לכו"ע, ולא יקבנה מצדה הכוונה בגוף החבית.

שנו בבביתא שאין לנקוב נקב חדש בשבת אך יכול להוסיף ויש אוסרים להוסיף, אך מותר לנקוב מחדש נקב ישן, ולת"ק החילוק בין הוספה לנקב אף שיש בזה תיקון שמדאורייתא פתח שאינו עשוי להכניס ולהוציא אינו פתח, ורבנן גזרו על כל פתח כלול תרנגולים שעשוי להוציא הכל ולהכניס אויר, ולא גזרו על הוספה משום לול שלא יבא להוסיף שם **עמוד** ב כדי שלא יכנסו שם רמשים, ודעת האוסרים היא שיש לגזור שלא תיקנו היטב מתחילה ויבא להרחיב לנקב שיוציא הכל ויכניס אויר, ור' יוחנן פסק לאסור.

רב יהודה אומר בשם שמואל שבמקום שעשוי לחזק אסור לנקוב נקב ישן, ורב חסדא מבאר שלחזק הוא כנגד היין ולמעלה ממנו שעשוי לשמר מותר לנקוב, ולרבא גם למטה מהיין מותר, ולחזק נקרא למטה מהשמרים, ואב"י מוכיח מהמשנה לענין חלוקת חצר שבית עם פתח סתום יש לו ד' אמות ואם פרץ פצימיו של הפתחים אין לו ד' אמות, וכן לענין טומאה בית סתום מטמא סביביו ואם פרץ פצימיו אינו מטמא. **רב אוסר** להכניס קנה להוצאת יין ושמואל מתיר, ולכו"ע אסור לחתוך, ולכו"ע מותר להחזיר, ונחלקו כשהקנה חתוך אך לא תיקנו לכך שרב גזר שמא יחתוך לכתחילה ושמואל לא גזר, ונחלקו תנאים בשפופרת שאין לחתוך ביו"ט וק"ו בשבת ואם נפלה מחזירים אף בשבת ור' יאשיה מיקל, והיינו במקרה שהיא כבר חתוכה, ות"ק אסר שגזר שמא יחתוך, ור' יוחנן פסק כר' יאשיה.

רב אסר למרח שמן עבה שיש לגזור משום שעה ושמואל התיר, רב שמואל בר בר חנה אמר לרב יוסף אמרת בשם רב שמואל ורב יוסף אמר שכן. טבות רישבא אמר ששמואל אסר לתת בנקב חבית עלה הדס רב יימר הסביר גזירה שמא יכין מרזב, ורב אשי אמר שגזרו שלא יבא לקטום והנ"מ ביניהם כשזה כבר קטום ומונח.

רב אסר ללבוש ברה"י לבד שעשוי לשיבה ושמואל התיר, וברך מותר לכו"ע ובקשה אסור לכו"ע ונחלקו במוצע שלרב

הוא נראה כמשא ולשמואל לא. ורב לא אסר בפירוש אלא שהוא היה במקום שהיה דחוק ויצא לכרמלית, וכשהביאו לו את הלבידים לא ישב עליהם והרואה חשב שזה בגלל שחשש מהוצאה אך למעשה רב הכריז שזה מותר ולא ישב ע"ז משום תלמידיו החשובים רב כהנא ורב אסי שלא היה להם על מה לשבת.

משנה מותר לתת תבשיל לבור שישמר בו וכן לקרר מים טובים ברעים, וכן צונן בחמה שיתחמם, מי שנרטבו בגדיו במים הולך בהם וכשמגיע לחצר שוטחם בחמה אך לא במקום שרואים. **גמרא** לא חששו בתבשיל בכור משום השואת גומות.

החידוש בנתינת מים בחמה שלא גזרו שמא יטמין ברמץ לחמם. **רב** אומר שמה שאסרו חז"ל מפני מראית העין אסור גם בחדרי חדרים ומה שהמשנה התירה לשטוח בחמה במקום שאין רואים היא כדעת ת"ק בבביתא ואכן ר"א ור"ש אוסרים גם במקום שלא רואים.

דף קמו רב הונא אומר שהמנער טליתו מעפר בשבת חייב חטאת, ודוקא בחדש ובישן פטור ודוקא בשחור ובאדום ולבן פטור, וחייב רק כשמקפיד על הלכלוך. עולא ראה בפומבדיתא שת"ח מנערים בגדיהם והוא אמר שזה חילול שבת, ורב יהודה אמר שינערו גם בפניו כי אנו לא מקפידים על לכלוך, רב יוסף אמר לאב"י להביא לו כובעו והוא ראה שהיה עליו טל והוא היסס לתת אמר רב יוסף יכול אתה לנער כי אינני מקפיד כלל.

רב יצחק בר יוסף אמר בשם ר' יוחנן שהיוצא בטלית מקופלת על כתפו חייב חטאת, וכן שנינו בבביתא שסוחרי כסות היוצאים בטליתות המקופלות ומונחות על כתפם חייבים ואף כל אדם אלא שכך דרכם של מוכרי כסות, וכן חנוני היוצא במעות הצרורים בסדינו חייב, וכן כל אדם אלא שזה דרך החנונים, מותר לרטנים ללכת בכסות על הכתף וכן לכל אדם רק דרכם היה בכך, הורקנוס בן ר"א יצא בשבת בסודר שעל כתיפו והיה חוט אחד כרוך על אצבעו וחכמים אמרו שמותר גם בלי שחוט כרוך על האצבע וכן פסק רב חסדא.

בבית אסי בר היני שאלו את עולא אם מותר לעשות מרזב בשבת אמר לו שר' אלעי אסר ור' זירא הסביר שמדובר בכיסים של בבליים שכופלים בגדיהם כמרזב, ור' ירמיה שאל את ר' זירא בכמה צורות ואמר ר' זירא שהכלל הוא שמה שעשוי לאסוף אסור ומה שעשוי לנוי מותר וכן עשה ר' שישא בר אידי.

רב דימי אמר שרבי יצא לשדה כששני צידי טליתו מונחים על כתפו, אמר לו ר' יהושע בן זירוז חמיו של ר"מ שבזה לא חייב ר"מ חטאת אמר רבי שר"מ דקדק עד כדי כך מיד הפשיל טליתו, ורבין אמר שזה היה ר' יהושע בן כפותאי חתנו של ר"ע והוא אמר לרבי, שר"ע לא חייב בזה חטאת, ורבי אמר שר"ע דקדק עד כדי כך והפשיל טליתו, רב שמואל בר רב יהודה אמר שלא היה מעשה כזה אלא רק שאלו את רבי את הדין בזה.

משנה הרוחץ במי מערה או במי טבריה והתנגב אפילו בי' מגבות לא יביא בידו שמא יסחוט, אך י' בני אדם מתנגבים אפילו במגבת אחת ויכולים להביא בידם שלא יסחוט, מותר לסוך שמן ולמשמש בידו על כל הגוף ואסור להתעמל ולא מתגרדים ולא יורדים לנהר קורדימא ולא עושים אפיקטויזין להקאה, ואסור לעצב קטן, ואין להחזיר שבר, ומי שנפרקה ידו או רגלו לא יטרוף בצונן, אלא רוחץ כדרכו אף אם ירפאו. **גמרא** משמע במשנה שאף במי מערה מותר בחמים כמי טבריה וכתוב **הרוחץ** משמע דוקא בדיעבד ולא לכתחילה, **עמוד** ב ומותר לשטוף כל גופו לכתחילה כדעת ר"ש שמתיר אף בחמים ור"מ סובר שלא ישתטף לא בחמין ולא בצונן ור' יהודה מתיר בצונן ואוסר בחמין.

המשנה מחדשת שביחיד אסור אף כשאין כמעט מים במגבת, וברבים מותר גם כשיש הרבה מים שיזכירו אחד לשני לא לסחוט, מותר לנגב במגבת ולהניחה בחלון אך לא ימסור לבלנים שהם חשודים על סחיטה, ור"ש מתיר לנגב ולהביא לביתו בידו, ורב יוסף פסק כך שגם רבי סובר כך שרבי אמר שכשישבו אצל ר"ש בתקוע העלו שמן ומגבת מחצר לגג ומגג לקרפף, עד שהגיעו למעין שהתרחצו בו, וכן אמר רב יהודה בשם שמואל וכן אמר ר' חייא בר אבא בשם ר' יוחנן, ואף שר'

אלא מניחים להם שיהיו שוגגים ולא יהיו מזידים, ולא רק באיסור דרבנן אלא אף בדאורייתא כמו תוספת יו"כ שאוכלים ושותים עד חשיכה ולא מוחים בהם.

משמע במשנה שרק בשבת אסור ללות ככר אך בחול מותר, אך דעת הלל שאסור להלוות ככר בלי שעושה אותו ערך של דמים שמא יתיקרו החיטים ויבואו לידי ריבית, ויש לומר שלא אסור במקום שאין קצבה ואם יש קצבה אין חשש ריבית.

לרב יוסף הלואת יו"ט לא ניתנה לתבע שאם ניתנה ליתבע יבא לכתוב ולרבה ניתנה ליתבע שאם לא לא ילוו לו וימנע משמחת יו"ט, ואין לדייק מהמשנה שמניח טליתו אצלו שלא ניתנה ליתבע שאם ניתנה אין צריך להניח טלית, כי יתכן שאינו רוצה לבא עמו לדין, ורב אידי בר אבין מקשה משוחט פרה וחילקה בראש השנה אם עברו את אלול החוב משמט ואם לא אינו משמט ואם לא ניתנה ליתבע מה שייך שישמט, וניתן לומר שכיוון שעברו את החודש התברר שזה חול ואין לדייק מהסיפא שאם לא עיברו אין משמט ואם נאמר שניתן ליתבע מובן שתובעו, ואם לא ניתנה ליתבע מדוע נקרא שאינו משמט, ומשמע שאם יתן לו יקח וא"כ ברישא לא יקח אם יתן לו, והחילוק הוא שברישא צריך לומר משמט אני ובסיפא לא צריך לומר משמט אני כמו ששנינו שהמחזיר חוב בשביעית יאמר לו משמט אני ואם אומר לו אעפ"כ מותר לו לקחת שכתוב וזה דבר השמיטה, רב אויא היה לוקח משכון ביו"ט, ורבה בר עולא היה מערים לקחת חפץ אחר יו"ט.

ר' יוחנן אומר שאדם יכול להקדיש פסחו בשבת וחגיגתו ביו"ט ואין להוכיח ממשנתו שלוקח פסחו בשבת ומשמע שמקדיש, שיתכן שמדובר שממנים בשבת לפסח שהוקדש כבר ואף שכתוב במשנה שאין נמנים על בהמה ביו"ט, ר' יוחנן דיבר ברגיל אצלו וכאילו שהתמנה מעיו"ט, ואין להוכיח מר' הושעיא ששנה שמותר ללכת לרועה הרגיל אצלו ונותן לו טלה לפסח ומקדישו ויוצא בו שכיון שרגיל אצלו כאילו הקדישו מראש ומה שכתוב מקדיש הוא רק הקדש של מעלה ואף שר' יוחנן סובר בכל מקום הלכה כסתם משנה ושנינו שאין מקדישים מעריכים ומחרימים ומגביהים תרומות ומעשרות ביו"ט וק"ו בשבת, יש לומר שאסור רק בדבר שאין קבוע לו זמן, ור' יוחנן דיבר בחובות שקבוע להם זמן.

משנה מותר למנות אורחים ומעדינים בפה אך לא מהכתב וניתן לעשות גורל עם בניו ובני ביתו אך לא יתכוון לעשות מנה גדולה כנגד קטנה, ומותר להטיל גורל על קדשים ביו"ט אך לא על מנות.

יוחנן אומר הלכה כסתם משנה וכתוב אצלנו שיחיד אפילו ב"י מגבות לא יביא בידו, אך זה רק דעת בן חכניאי, ר' יוחנן התיר להביא מגבות של נשים אם מכסה בהם ראשו ורובו, וסכניתא שהוא סודר גדול מותר רק אם קשור ב' ראשיו למטה מכתפיו, וכן אמר רבא לבני מחוזא שכשיעבירו בגדים לבני החיל שיורידו עד למטה מכתפיהם.

שנו בבביתא שמותר לסוך ולמשמש בבני מעיו אך שלא יעשה כדרך חול ר' חמא בר חנינא אמר שיוסף ואח"כ ימשמש ור' יוחנן אמר שיוסף וימשמש יחד.

ר' יוחנן אמר שאסור לעמוד בקרקע נהר דיומסית שזה מעמל ומרפא, ורב יהודה אמר בשם רב שימי רפואתו של הנהר הוא כ"א יום כולל עצרת והסתפקו אם עצרת בהתחלה או בסוף, ואין להוכיח מדברי שמואל שכל רפואות של משקים בין פסח לעצרת שיתכן שאז העולם קר יותר אך כאן שהרפואה היא מהחמימות א"כ אחר עצרת חם יותר.

ר' חלב אמר שהיין של פרוגיתא והמים של דיומסת גרמו לעצרת השבטים להתקפח מישראל שהם עסקו בהנאה, ר' אלעזר בן ערך נקלע לשם ונמשך אחריהם ושכח תלמודו כשחזר בא לקרוא בספר וקרא החרש היה לבם במקום החודש הזה לכם, ובקשו עליו רחמים וחזר אליו תלמודו, וכן אמר ר' נהוראי הוי גולה למקום תורה ואל תאמר שהיא תבא אחריו שחבריו יקיימוה ואל בינתך אל תישען, ויש אומרים שר' נחמיה אמר זאת או ר' אלעזר בן ערך ונקרא שמו ר' נהוראי שמנהיר עיני חכמים בהלכה.

שנו בבביתא שלא מתגררים במגררת בשבת ואם רגליו מלוכלכות בטיט או צואה גורר כדרכו, אמו של ר' שמואל בר יהודה עשתה לו מגררת של כסף.

אין יורדים לנהר קורדימא שהטיט שלו מחליק וירטבו בגדיו. **רבה בר בר חנה** אמר בשם ר' יוחנן שאין לגרם הקאה בסם אך מותר ביד, ור' נחמיה אוסר אף בחול משום הפסד אוכלים.

ר' יוחנן מתיר ללפף תינוק בשבת והמשנה אסרה רק בחוליות השדרה שזה נראה כבונה.

דף קמח רב חנא מבגד אמר בשם שמואל שמותר להחזיר השבר רבה בר בר חנה לא בא בפומבדיתא לשיעורו של רב יהודה ורב יהודה שלח את אדא דיילא להביאו ומצא שהוא דורש שאין מחזירים השבר, אמר רבה שרב חנא אמר בשם שמואל שמחזירים אמר רב יהודה שטוב שכפיתי אותך שאשמע את דברי שמואל שהוא ממקומנו.

רב אויא ישב לפני רב יוסף ויצאה ידו והוא שאל את רב יוסף אם מותר כך או כך בינתים נרפאה היד אמר לו שזה משנה מפורשת שמותר לרחוץ ואם נתרפא נתרפא, אמר לו ששנינו שאין מחזירים השבר ובכ"ז פסק שמואל שמחזירים, אמר רב יוסף שמה שהקלו הקלו ומה שלא לא וכי ארגו את כולם באריגה אחת.

פרק שואל

משנה מותר לשאול כדי יין ושמץ אך לא יאמר הלויני וכן מותר לשאול ככרות ואם לא סומך עליו יכול להניח אצלו את הטלית ולעשות חשבון אחר שבת. וכן כשחל ערב פסח בשבת מניח אצלו בגד ולוקח כבש ועושה עמו חשבון אחר יו"ט. **גמרא** אביי אומר שהחילוק בין הלויני להשאלני שאין דרך לכתוב שאלה אך הלואה כותבים, ואין לומר שבחול אומרים השאלני על הלואה וכותבים ונגזור גם בשבת, שכיון שמקפיד בשבת לומר דוקא השאלני יש בכך הכר ונזכר.

רבא בר רב חנן אמר לאביי מדוע שנשים שואבות ביו"ט מים מהנהר כהרגלם ולא אומרים שישנו כמה שאפשר אמר אביי אם נאמר שימלאו בכדים קטנים יותר הם יצטרכו להרבות בהילוך, ואם צריכות לקטן וממלאות בגדול יותר א"כ הם מרבות במשא, **עמוד ב** ואם יפרסו סודר יבואו לסחיטה, ואם יכסו בכיסוי יתכן שיקרע ויבואו לקשור, עוד אמר רבא בר רב חנן לאביי מה שכתוב שלא מספקים ומטפחים ומרקדים ביו"ט ובכ"ז נהגו לעשות כך ולא מוחים בהם, אמר אביי שגם על דברי רבא שאסור לשבת בפי מבוי שמא יתגלגל לו חפץ ויבא להכניסו ואנשים יושבים עם כדיהם בפי מבוי ולא אומרים להם כלום